

บทที่ 6

มะอาด (การคืนสู่ชีวิตใหม่ในโลกหน้า)

มะอาด เป็นหนึ่งจากหลักศรัทธาที่สำคัญของศาสนาอิสลาม และถือเป็นความจำเป็นของศาสนา โดยสัญญาตัดสินแล้วมนุษย์ทุกคนสามารถจำแนกความดีออกจากความชั่วได้ทุกคน ถึงแม้ว่าจะไม่ใช่ผู้ประพฤติดีก็ตาม แต่ก็รู้ว่าการทำความดีเป็นสิ่งจำเป็น และแม้ว่าการทำดีนั้นจะส่งผลเสียต่อตนเองก็ตาม ส่วนการทำชั่วโดยจิตใต้สำนึกแล้วรู้ว่าต้องหลีกเลียง และไม่สงสัยเลยว่าความดีและความเลว หรือ การทำความดีกับทำความชั่วนั้น แตกต่างกันตรงผลตอบแทน และ จากผลของการตอบแทนนั่นเอง ที่ทำให้ทั้งสองการกระทำแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง

ไม่ต้องสงสัยอีกเช่นกันว่า ต้องมีวันหนึ่งที่เป็นวันแห่งการตอบแทน ผลของการทำความดีและความชั่ว เพราะคนทำความดีจำนวนมากมาย ที่วันและเวลาของเขาผ่านไปอย่างยากลำบาก และในบางครั้งแสนจะขมขื่นเสียด้วยซ้ำ ส่วนคนที่ก่อกรรมทำเข็ญไว้ และมีชีวิตอย่างสุขสบายบนความทุกข์ของผู้อื่น ประชาชนกันด่ากันทั้งเมืองว่า มันตายเสียได้เมื่อไรแหละดี แผ่นดินจะได้สูงขึ้น ฉะนั้นถ้าหากไม่มีวันแห่งการตอบแทนแล้ว จะมีความยุติธรรมได้อย่างไร !

ด้วยเหตุนี้ ถ้าหากไม่มีวันอื่นอีกแล้ว นอกจากวันบนโลกนี้เท่านั้นที่จะคอยตรวจสอบการกระทำ เพื่อตอบแทนหรือลงโทษไปตามความเหมาะสม และความคิดที่ว่าความดีต้องปฏิบัติ และความชั่วต้องหลีกเลี่ยง แม้ว่าจะมีไม่มากนัก แต่ในที่สุดแล้วสัญญาติญาณของมนุษย์ ก็จะห้ามปรามไม่ให้ทำความชั่วอย่างแน่นอน มนุษย์จะต้องไม่คิดอย่างเด็ดขาดว่า เพราะรางวัลตอบแทนนั่นเองฉันจึงทำความดี ซึ่งในความเป็นจริงการทำความดี คือการสร้างระบบและระเบียบให้กับสังคม ทำให้มนุษย์มีชีวิตการเป็นอยู่ที่ดี และในบั้นปลายนั้นมนุษย์เองคือผู้ได้รับประโยชน์ ในทำนองเดียวกัน การทำความชั่วและมีพฤติกรรมที่ไม่ดี จะเป็นสาเหตุทำให้สังคมพบกับความล้มเหลวและอ่อนแอ และในที่สุดเขาเองคือ ผู้ที่ต้องเผชิญกับภัยพิบัตินั้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

การทำความชั่วนั้น ไม่ว่าจะใครจะเป็นผู้กระทำก็ตาม จะเป็นคนพิการหรือคนที่สมบูรณ์แข็งแรง ล้วนเท่าเทียมกันทั้งสิ้น เพราะถือว่าการแพร่พันธุ์ความชั่ว ยิ่งความชั่วในสังคมเติบโตมากเท่าใด ประชาชนก็จะพบกับความลำบากมากขึ้นเท่านั้น เพราะระบบของสังคมต้องสูญเสียไป คนในสังคมจึงต้องร่วมกันรับผิดชอบ เช่นเดียวกันจะต้องไม่คิดว่า เพราะความสำเร็จของชีวิตที่สันนิษฐานนี้ เราจึงต้องถนอมมันถ้าไม่เช่นนั้นแล้วชื่อเสียงก็จะเสื่อมเสีย สังคมจะรังเกียจและถูกประชาชนกันด่าไปทั้งเมือง ซึ่งการกันด่าก็เท่ากับเป็นการทำลายชื่อเสียงวงศ์ตระกูลและเกียรติยศของตนเองให้สูญเสียไป

ดังนั้น จึงไม่สมเหตุสมผล ที่คนทำความดีเพราะหวังคำชมเชย และคนไม่ทำความผิด เพราะเกรงกลัวต่อคำประณาม แน่แน่นอนถ้าไม่มีวันแห่งการฟื้นคืนชีพเพื่อการตัดสิน (มะอาด) แล้ว ความเชื่อเหล่านี้ถือเป็นสิ่งที่หลงทางและเบี่ยงเบนไปจากความจริง

สำหรับมุสลิมแล้ว ไม่เคยสงสัยต่อความเชื่อเหล่านี้ เพราะอิสลามสอนอยู่เสมอว่า มนุษย์ต้องฟื้นคืนชีพอีกครั้งหนึ่ง หลังจากที่เขาตายไปแล้ว เพื่อทำการตรวจสอบการกระทำของเขา ที่กระทำไว้บนโลกมนุษย์ ถ้าหากเป็นความดีพระองค์ ก็จะตอบแทนผลรางวัลแก่เขา แต่ถ้าเป็นความชั่ว เขาก็จะถูกลงโทษตามความเหมาะสมของกรรมที่ก่อเอาไว้ ซึ่งวันที่พิจารณาการกระทำของมนุษย์นี้เรียกว่า 'วันแห่งการฟื้นคืนชีพ' หรือ 'มะอาด' นั่นเอง

มะอาด ศาสนา และประชาชาติ

ศาสนาทั้งหลาย ที่เชิญชวนมนุษย์ไปสู่การเคารพภักดีต่อพระผู้เป็นเจ้า สนับสนุนในคุณงามความดี และห้ามปรามความชั่วทั้งหลาย ได้สอนให้มนุษย์รู้จักวันฟื้นคืนชีพ ภายหลังจากความตาย แน่แน่นอน ไม่มีใครสงสัยเลยว่า ความดีที่ดีที่สุด คือความดีที่มีรางวัลที่ดีรอคอยอยู่ เมื่อรางวัลนั้นไม่อาจตอบแทนให้บนโลกนี้ได้ ก็ต้องมีวันหนึ่งที่เป็นวันตอบแทน ซึ่งวันนั้นคือมะอาดวันฟื้นคืนชีพ มะอาดได้ถูกแนะนำให้รู้จักโดยคำสอนของศาสนาต่างๆ แต่ศาสนาเหล่านั้น มิได้กำหนดว่ามะอาดต้องเป็นหลักการของศาสนาและต้องเชื่อไปตามนั้น ซึ่งแตกต่างไปจากคำสอนของอิสลามที่กำหนดว่า มะอาดเป็นหลักความเชื่อของศาสนา เพราะอิสลามเชื่อมั่นว่า ที่สุดของการกระทำคือ การตอบแทน มิเช่นนั้นจะหาความยุติธรรมไม่ได้

มะอาดในอัล กุรอาน

อัล กุรอานหลายร้อยโองการ แนะนำให้มนุษย์รู้จักวันแห่งการฟื้นคืนชีพ (มะอาด) และปฏิเสธความสงสัยที่อาจจะมียอย่างสิ้นเชิง ความกระจ่างในเรื่องนี้ อัล กุรอาน ได้กล่าวถึงการสร้างของพระผู้เป็น

เจ้าที่มีต่อสรรพสิ่งทั้งหลายว่า พระองค์ทรงสร้างสิ่งเหล่านั้นขึ้นอย่างไร เพื่อมนุษย์จะได้ไม่สงสัยว่า พระองค์จะทำให้เขาฟื้นคืนชีพได้อย่างไร อัล กุรอาน กล่าวว่

“และมนุษย์ไม่เห็นดอกหรือว่ แท้จริงเราได้สร้างเขาขึ้นมาจากอสุจิ แต่เขากลับโต้เถียงอย่างชัดเจน เขาสืบกำเนิดที่แท้จริงของพวกเขา และได้ยกอุทาหรณ์แก่เราว่ใครกันจะเป็นผู้ชุบชีวิตมัน คือผู้ที่สร้างมันมาตั้งแต่แรกจากที่ไม่มีเลย และพระองค์ย่อมรอบรู้เสมอทุกๆ สิ่งที่บันดาลมา” (บทยาซีน โองการที่ 77-79)

ในบางครั้งอัล กุรอานแนะนำให้มนุษย์ ดูพื้นดินที่แห้งแล้งแตกกระแหงว่ มันกลับชุ่มชื้นขึ้นมามีชีวิตชีวาอีกครั้งได้อย่างไร อัล กุรอาน กล่าวว่

“และบางสัญลักษณ์ของพระองค์ คือการที่เจ้ามองเห็นแผ่นดินที่มีแต่ความแห้งแล้งกันดาร ต่อเมื่อเราได้หล่นน้ำฝนลงมา มันก็ได้เปลี่ยนสภาพเป็นพื้นดินที่เขียวขจีและมีความอุดมสมบูรณ์ และพระผู้ทรงชุบชีวิตแก่พื้นดินนั้นแหละที่เป็นผู้ชุบชีวิตแก่ผู้ตาย แท้จริงพระองค์ทรงเดชานุภาพเหนือทุกสรรพสิ่ง”

อัล กุรอานสอนให้มนุษย์เป็นผู้คิดในสิ่งที่พระองค์เสนาอมา เพื่อมนุษย์จะได้เปิดใจและยอมรับในลัทธิธรรมนั้น อัล กุรอาน กล่าวว่

“เราไม่ได้สร้างท้องฟ้าและแผ่นดินและรวมทั้งสรรพสิ่งที่อยู่ระหว่างมันทั้งสองขึ้นมาอย่างไร้จุดหมาย นั่นเป็นการคาดเดาของพวกเขาปฏิเสธทั้งหลาย ดังนั้น ความหายนะจากการลงโทษในไฟนรกจงประสบแก่พวกเขาปฏิเสธทั้งปวง หรือว่เราจะทำให้ผู้ศรัทธาและประพฤติแต่ความดีงามเหมือนกับผู้ประพฤติชั่วและสร้าง

**ความเสียหายบนหน้าแผ่นดิน หรือว่าจะทำให้ผู้ยำเกรงเหมือนกับ
บรรดาผู้ชั่วช้า” (บทคัดย่อ ใองการที่ 28)**

สมมติว่าพระองค์สร้างมนุษย์ขึ้นมาอย่างไรจุดหมาย ให้มีชีวิต
อยู่สักระยะหนึ่ง หลังจากนั้นก็ทำให้ตายและทำเช่นนี้ไปเรื่อยๆ โดยไม่
มีจุดหมายอันใด การกระทำเช่นนี้จะมีประโยชน์อะไร และสมควรแล้ว
หรือที่พระผู้อภิบาลจะทรงกระทำเช่นนั้น แน่نون สิ่งที่เราจะยอมไม่
มาจากพระองค์เพราะพระองค์ทรงไว้ซึ่งความดีและความยุติธรรม
เสมอ

ฉะนั้น สิ่งเหล่านี้ย่อมยืนยันให้เห็นได้ว่า จำเป็นต้องมีวันแห่ง
การพิจารณาการกระทำของมนุษย์ เพราะบนโลกนี้อย่างเดียว มนุษย์
ไม่อาจรับผลตอบแทนที่สมบูรณ์ได้ และถ้าไม่มีวันนั้นหรือไม่มีอีกโลก
หนึ่ง เพื่อตอบแทนหรือลงโทษ โดยที่คนดีกับคนชั่วไม่มีความแตก
ต่างกันแล้ว ถ้ามว่าความยุติธรรมอยู่ตรงไหน ! และมนุษย์จะเรียก
ร้องความยุติธรรมจากใคร ! และยิ่งไปกว่านั้นถือว่าการทำความดีไม่มี
ประโยชน์อะไรเลย

จากวันตายถึงวันฟื้นคืนชีพ

อิสลามสอนว่า มนุษย์เป็นสิ่งถูกสร้าง ที่ประกอบด้วยร่างกาย
และจิตวิญญาณ ร่างกายของมนุษย์เป็นเสมือนสสารทั่วๆ ไปที่มีการ
ดับสูญ มีการเนาเปื่อยผุพังไปตามกาลเวลา ร่างกายมนุษย์มีการเจริญ
เติบโตโดยอาศัยสถานที่และเวลา เป็นอินทรีย์ญาณที่รับรู้ความร้อน
ความหนาวเย็น ความเจ็บปวดและแก่ชรา และวันหนึ่งเมื่อถึงเวลา
โดยอำนาจของพระผู้เป็นเจ้าของแล้ว มันต้องดับสลายและสีกกร่อน เนื่อง
จากร่างกายเป็นเสมือนวัตถุ ที่ต้องอาศัยเวลาและสถานที่นั่นเอง

ขณะที่วิญญาณ ซึ่งเป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งของมนุษย์ ไม่ใช่ วัตถุหรือสสาร และไม่มีคุณสมบัติที่จะเป็นเช่นนั้น วิญญาณถูก ประกอบขึ้นจากความรู้ ชีวิตและอำนาจ คุณลักษณะของวิญญาณ คือ มีความรู้สึก ความคิด ความต้องการ เมตตา อคติ ความสุข ความเศร้า ความหวัง และสิ่งที่คล้ายคลึงกัน ดังที่กล่าวไปแล้วว่า วิญญาณ ไม่ใช่ทั้งวัตถุหรือสสาร ดังนั้น วิญญาณจึงไม่มีรูปพรรณสัณฐาน และ ไม่ต้องการกาลเวลาและสถานที่ วิญญาณมีกลไกที่ทำหน้าที่แทนมัน เช่น สมอง จิตใจ และอวัยวะส่วนต่างๆ ของร่างกาย ซึ่งอวัยวะเหล่านี้จะรับคำสั่งมาจากวิญญาณและปฏิบัติไปตามนั้น ด้วยเหตุนี้ส่วนต่างๆ ของร่างกายจึงไม่มีโอกาสเป็นผู้ออกคำสั่ง อัลลอฮ์ (ชบ.) ทรงตรัสว่า

“แน่นอน เราได้บันดาลมนุษย์มาจากธาตุเดิมคือดิน หลังจากนั้นเราได้บันดาลเขาให้เป็นน้ำอสุจิ และพำนักเขาไว้ในสถานที่อันมั่นคงปลอดภัย (มดลูก) หลังจากนั้นเราได้บันดาลอสุจิให้เป็นก้อนเลือด แล้วบันดาลก้อนเลือดให้เป็นก้อนเนื้อ และบันดาลก้อนเนื้อให้เป็นกระดูก และเราได้ห่อหุ้มกระดูกนั้นด้วยเลือดอีกทีหนึ่ง (สร้างรูปพรรณสังขาร) หลังจากนั้นเราได้บังเกิดสิ่งอื่นที่ไม่เคยมีมาก่อนแก่เขา” (บทอัล มุอ์มิnun โองการที่ 14)

ความตายในทัศนะของอิสลาม

อิสลามถือว่า ความตายไม่ใช่การสูญสลายหรือสิ้นสุดของสิ่งนั้น แต่หมายถึง การตัดสัมพันธ์หรือขาดการติดต่อระหว่างร่างกายกับ วิญญาณ ซึ่งเฉพาะร่างกายเท่านั้นที่เน่าเปื่อยผุสลาย ส่วนวิญญาณยังคงสภาพเหมือนเช่นเดิม และดำเนินต่อไปอย่างไรสังขารในอีกมิติหนึ่ง อัลลอฮ์ (ชบ.) ทรงตรัสว่า

“และพวกปฏิเสธวันแห่งการฟื้นคืนชีพ (มะอาด) ได้พูดว่า เมื่อร่างกายของเราเน่าเปื่อยหายไปจนหมดสิ้นแล้ว พวกเรา ยังจะเกิดใหม่ได้อีกกระนั้นหรือ (แต่ทว่าพวกเขาเป็นผู้ปฏิเสธที่จะได้พบกับองค์พระผู้อภิบาลของพวกเขา) จึงบอกกับพวกเขาไปชื่อว่า **เจ้าหน้าที่ปลดวิญญาณ (มะลุกุลเมอาด) ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ถอดวิญญาณของเจ้า (ดังนั้นมันจึงไม่สูญสลาย) หลังจากนั้นจะกลับคืนไปสู่องค์พระผู้อภิบาลของเจ้า”** (บทอ้อซ ชัจญุดะฮ์ โองการที่ 11)

ท่านศาสดามุฮัมมัด (คือลฯ) กล่าวว่า

“พวกเจ้าจะไม่ตาย เพียงแต่ได้เปลี่ยนที่อาศัยจากบ้านหลังหนึ่งไปยังบ้านอีกหลังหนึ่งเท่านั้น”

อัลมับรซัค

อัลมับรซัค หมายถึง ช่องว่างระหว่างของสองสิ่ง นักปราชญ์กล่าวว่าหมายถึง โลกซึ่งวิญญาณของมนุษย์จะถูกนำไปพำนัก ณ สถานที่นั้น เพื่อรอวันแห่งการตัดสิน อีกนัยหนึ่งก็คือ โลกภายหลังจากความตายที่ไม่ใช่ทั้งโลกนี้และโลกหน้า เป็นสถานที่พำนักของดวงวิญญาณหลังจากได้ตายไปแล้ว เพื่อรอวันแห่งการสืบสวนและสอบสวนการกระทำ เพื่อตอบแทนผลรางวัลหรือการลงโทษไปตามความเหมาะสม

อิสลามเชื่อว่า มนุษย์หลังจากที่ตายไปแล้ว วิญญาณจะถูกพาไปพำนักอยู่ในมับรซัค ถ้าเป็นผู้ประพฤติดีความดี ก็จะได้รับบริการและเอาใจใส่ดูแลอย่างดี ในทางกลับกันถ้าเป็นผู้ที่ประพฤติชั่ว

ก็จะถูกลงโทษ และเมื่อใดก็ตามที่วันแห่งการฟื้นคืนชีพได้ถูกกำหนดขึ้น พวกเขาจะถูกนำไปปรากฏโดยพร้อมเพรียงกัน เพื่อรอการสืบสวนและตัดสิน อัล กุรอาน กล่าวว่

“และเบื้องหน้าของพวกเขา (หลังจากตาย) จนถึงวันแห่งการฟื้นคืนชีพ มีบัลซัครออยู่” (บทอัล มุอ์มิหนฺ โองการที่ 100)

“เจ้าอย่าคิดว่าบรรดาผู้ถูกฆ่าตายในหนทางของอัลลอฮ์เป็นผู้ตาย ความจริงพวกเขายังมีชีวิตอยู่ ณ องค์พระผู้อภิบาลของพวกเขา และพวกเขาได้รับเครื่องยังชีพตลอดเวลา” (บทอาลิ อิมรอน โองการที่ 169).

